

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

УДК 336
JEL Q10, G32, H21, Q01

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ АГРОПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Омеляненко Денис Олегович

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Сумський національний аграрний університет
ORCID: 0000-0002-3836-7962
denis0707995280@gmail.com

Стаття присвячена аналізу сучасних концепцій управління активами агропідприємств України в умовах ринкової економіки, нестабільності та високих ризиків. Оскільки аграрний сектор є однією з ключових галузей економіки України, ефективне управління активами підприємств цього сектору має важливе значення для їхньої фінансової стійкості, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку. У статті узагальнено методологічні підходи до управління активами агропідприємств та надано практичні рекомендації щодо їх оптимізації. В сучасних умовах господарювання агропідприємства стикаються з низкою викликів, серед яких коливання цін на сільськогосподарську продукцію, вплив змін клімату, проблеми з доступом до фінансування, а також нестабільність внутрішнього та зовнішнього ринків. Для досягнення стабільного розвитку необхідно розробляти дієву фінансову політику, яка передбачає ефективне управління як оборотними, так і необоротними активами. У статті розглянуто особливості управління матеріальними, фінансовими та нематеріальними активами агропідприємств, а також їхній вплив на фінансовий результат. Проаналізовано динаміку структури активів агропідприємств України за останні роки та визначено тенденції їхнього розвитку. Особлива увага приділена питанням підвищення ефективності використання активів, зокрема впровадженню сучасних цифрових технологій та управлінських інновацій. У статті розглядаються європейські практики управління активами в аграрному секторі, які можуть бути адаптовані в Україні. Також проаналізовано сучасні технологічні дослідження, які можуть бути імplementовані в рамках цифровізації та та використання новітніх технологій на аграрних підприємствах. Висвітлено наукові підходи та роботи вітчизняних і зарубіжних дослідників, присвячені проблемам управління активами, а також розглянуто комплексні методи їх обліку, оцінки та аналізу. Доведено, що формування ефективної стратегії управління активами є ключовим фактором для забезпечення фінансової стабільності агропідприємств. Визначено основні напрями вдосконалення управлінських підходів до активів агропідприємств, що сприятимуть підвищенню їхньої економічної ефективності в умовах невизначеності та ризику.

Ключові слова: агропідприємство, активи, управління, фінансові концепції, ефективність, сталий розвиток, інновації, європейський досвід.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2025.2.5>

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективне управління активами агропідприємств є одним із ключових факторів забезпечення їх фінансової стійкості, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку. В умовах нестабільної економічної ситуації, змін клімату, коливань цін на сільськогосподарську продукцію та обмеженого доступу до фінансування аграрні підприємства України стикаються з необхідністю оптимізації своїх активів.

Результативність функціонування агропідприємств залежить від раціонального використання як оборотних, так і необоротних активів, ефективного управління фінансовими ресурсами та впровадження сучасних методів контролю і аналізу. Відсутність єдиного підходу до оцінки та управління активами створює ризики для стабільності підприємств.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження сучасних концепцій управління активами, що включають інно-

ваційні підходи, цифровізацію, європейський досвід та адаптацію новітніх методик до реалій українського агробізнесу. Дослідження методологічних підходів до управління активами дозволяє забезпечити їх ефективне використання та підвищити прибутковість підприємств в умовах невизначеності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання управління активами агропідприємств широко висвітлене у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких варто відзначити дослідження таких авторів, як І. О. Бланк [9], В. П. Савчук [10], Л. В. Кузьмінська [11], Т. В. Майорова [12], О. М. Ковальчук [13], О. С. Задорожна [14] та інших. У своїх роботах вони розглядають різні аспекти управління активами, зокрема методи їх оцінки, шляхи підвищення ефективності використання, стратегічні підходи до управління матеріальними та фінансовими ресурсами.

Дослідження сучасних концепцій управління активами набуває особливого значення в умовах нестабільності ринку та високих ризиків. Багато науковців зосереджують увагу на питаннях оптимізації фінансової політики агропідприємств, необхідності запровадження цифрових технологій та інтелектуальних систем управління активами. Водночас, залишається низка невирішених питань щодо адаптації європейського досвіду до реалій українського агросектору, а також розробки ефективних методів оцінки та контролю активів в умовах нестабільності. Таким чином, незважаючи на значну кількість досліджень, комплексний підхід до управління активами агропідприємств потребує подальшого вивчення, що обумовлює актуальність даної статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основною метою статті є аналіз сучасних концепцій управління активами агропідприємств України, оцінка їх ефективності в умовах нестабільності економічного середовища та впровадження інноваційних методів оптимізації активів. Завданням дослідження є узагальнення теоретичних підходів, вивчення європейського досвіду, визначення ефективних методик управління оборотними та необоротними активами, а також розробка рекомендацій щодо підвищення їх використання з урахуванням сучасних викликів аграрного сектору.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у статті застосовано комплекс наукових методів дослідження. Метод наукового абстрагування та логічного узагальнення використано при аналізі теоретичних підходів до управління активами агропідприємств. Метод порівняльного аналізу дозволив виявити особливості управління активами в аграрному секторі України та країн Європейського Союзу.

Метод структурного аналізу дозволив класифікувати активи підприємств за їх видами та джерелами формування. Метод ієрархічного моделювання застосовано при розробці рекомендацій щодо вдосконалення системи управління активами з урахуванням сучасних концепцій і технологій.

Результати дослідження. Агропідприємства – це суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері сільського господарства, виробництва, переробки та реалізації аграрної продукції. До них належать фермерські господарства, агрохолдинги, сільськогосподарські кооперативи та інші підприємства, що працюють у сфері рослинництва, тваринництва, садівництва, агропереробки та агрологістики. Вони відіграють важливу роль в економіці країни, забезпечуючи продовольчу безпеку, експортний потенціал та зайнятість у сільській місцевості. Сучасні агропідприємства України активно впроваджують цифрові технології, інноваційні підходи до виробництва та екологічно відповідальні практики, що сприяє їхній ефективності та конкурентоспроможності в умовах глобальних ринкових викликів. Сучасне управління активами агропідприємств базується на використанні інноваційних концепцій, що забезпечують оптимізацію виробничих процесів, підвищення економічної ефективності та стійкості до зовнішніх факто-

рів. Одним із ключових підходів є цифрове управління активами, що передбачає впровадження інформаційних технологій, зокрема систем супутникового моніторингу, Інтернету речей, штучного інтелекту та аналізу великих даних [1]. Використання цих технологій сприяє підвищенню точності прогнозування врожайності, оптимізації використання добрив та засобів захисту рослин, а також автоматизації процесів прийняття управлінських рішень.

Також, важливою концепцією є управління активами на засадах сталого розвитку, яке передбачає раціональне використання природних ресурсів та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище [2]. Впровадження методів органічного землеробства, зниження застосування агрохімікатів, використання відновлюваних джерел енергії та технологій збереження родючості ґрунтів забезпечує довгострокову ефективність аграрного виробництва.

Фінансовий менеджмент агропідприємств – це концепція, яка передбачає ефективне управління фінансовими ресурсами. До основних інструментів цього підходу належать аграрні розписки, страхування ризиків сільськогосподарського виробництва, застосування лізингових схем для оновлення технічного парку, а також залучення інвестицій через кредитні та грантові механізми [3]. Впровадження фінансових інструментів сприяє забезпеченню фінансової стабільності та розвитку підприємств галузі.

Одним із підходів є управління ризиками та антикризове управління, що спрямоване на ідентифікацію та мінімізацію потенційних загроз діяльності агропідприємств. Ця концепція включає застосування методів страхування врожаю, розробку стратегій диверсифікації виробничої діяльності, аналіз впливу макроекономічних факторів на діяльність підприємства та розробку сценаріїв адаптації до змін ринкової кон'юнктури [4].

Розглянемо концепцію цифрового управління активами, що є одним із ключових напрямів розвитку сучасного агропромислового комплексу. Використання інформаційних технологій, зокрема систем супутникового моніторингу, Інтернету речей (IoT), штучного інтелекту (AI) та аналізу великих даних (Big Data), сприяє підвищенню точності прогнозування врожайності, оптимізації використання добрив та засобів захисту рослин, а також автоматизації процесів прийняття управлінських рішень. Ці технології забезпечують підвищення ефективності виробничих процесів, зменшення витрат і мінімізацію екологічного впливу. У таблиці 1 наведено основні компоненти цифрового управління активами.

Переваги впровадження цифрових технологій. У таблиці 2 наведено застосування цифрових рішень в управлінні активами агропідприємств, що має низку переваг.

Попри значні переваги, впровадження цифрового управління активами агропідприємств супроводжується певними викликами. По-перше, висока вартість технологій та необхідність значних початкових інвестицій можуть бути перешкодою для малих та середніх агропідприємств. По-друге, обмежена цифрова грамотність працівників та потреба в спеціалізованих знаннях ускладнюють

Основні компоненти цифрового управління активами агропідприємств

Компонент	Опис
Супутниковий моніторинг	Використання супутникових даних для оцінки стану посівів, моніторингу ґрунтових умов та виявлення аномалій у сільськогосподарських угіддях.
Інтернет речей (IoT)	Впровадження сенсорних мереж, які збирають дані про вологість, температуру, рівень освітлення та інші параметри довкілля в режимі реального часу.
Штучний інтелект (AI)	Використання алгоритмів машинного навчання для аналізу даних, прогнозування врожайності, оптимізації агротехнологій та виявлення ризиків.
Великі дані (Big Data)	Обробка та аналіз великих обсягів інформації, отриманої з різних джерел (супутники, датчики, агрономічні дослідження) для підтримки прийняття рішень.
Автоматизація процесів	Використання роботизованих систем, безпілотних літальних апаратів (БПЛА) та автоматизованих зрошувальних систем для управління ресурсами.

Джерело: розроблено автором на основі [7]

Цифрові рішення в управлінні активами агропідприємств

Перевага	Опис
Підвищення точності прогнозування врожайності	Використання AI та Big Data дозволяє передбачити майбутню врожайність на основі аналізу погодних умов, стану ґрунтів і застосованих агротехнологій.
Зменшення витрат на добрива та ЗЗР	Завдяки супутниковому моніторингу та IoT можна точно вносити добрива та засоби захисту рослин, що знижує їхнє надмірне використання.
Оптимізація зрошувальних систем	Автоматизовані зрошувальні установки на основі даних IoT дозволяють використовувати воду лише в необхідних обсягах.
Мінімізація екологічного впливу	Зниження обсягів застосування хімічних речовин сприяє збереженню біорізноманіття та покращенню стану ґрунтів.
Зниження ризиків у сільськогосподарському виробництві	Моніторинг в реальному часі дозволяє швидко реагувати на несприятливі фактори (засуху, хвороби, шкідників).

Джерело: розроблено автором на основі [8]

широкомасштабне впровадження таких рішень. Крім того, важливим аспектом є забезпечення кібербезпеки, адже зростаюча залежність від цифрових технологій підвищує ризики кібератак і втрати даних [6].

З іншого боку, розвиток програм підтримки з боку держави та міжнародних організацій сприяє впровадженню інновацій у аграрний сектор. Використання технологій блокчейну для забезпечення прозорості ланцюгів постачання, розвиток дронів для точного землеробства та вдосконалення алгоритмів машинного навчання створюють перспективи для подальшої цифровізації аграрної галузі.

Одним із важливих інструментів сталого управління активами є перехід до органічного виробництва, що передбачає відмову від синтетичних добрив і пестицидів, використання сівозмін та агролісомеліорації. Такі заходи сприяють збереженню біорізноманіття та підвищенню якості продукції. Водночас застосування цифрових технологій для моніторингу стану ґрунтів та ефективного управління водними ресурсами дозволяє мінімізувати витрати та покращити екологічні показники господарської діяльності [10].

У таблиці 3 продемонстровано основні показники впровадження сталого управління активами агропідприємств у різних країнах.

Як показано в таблиці, країни ЄС значно випереджають Україну за показниками сталого розвитку в агросекторі, зокрема за рівнем використання органічного землеробства та відновлюваних джерел енергії. Водночас у США спостерігається високий рівень економії водних

ресурсів та ефективності зменшення пестицидного навантаження. У Китаї, незважаючи на менші показники органічного виробництва, активно впроваджуються заходи зі збереження родючості ґрунтів [11].

З огляду на зазначені тенденції, Україні необхідно активізувати процеси впровадження сталих методів управління активами агропідприємств. Важливими заходами є удосконалення законодавчої бази, надання державних стимулів для агровиробників, а також впровадження інноваційних технологій у сфері управління земельними ресурсами та моніторингу довкілля [12].

Фінансовий менеджмент агропідприємств є ключовим напрямом сучасного управління в аграрному секторі, оскільки забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів, мінімізацію ризиків та стабільний розвиток господарської діяльності. Даний підхід включає застосування інструментів фінансування, таких як аграрні розписки, страхування сільськогосподарських ризиків, лізингові схеми для оновлення технічного парку, а також залучення інвестицій через кредитні та грантові механізми [3]. Впровадження таких фінансових інструментів сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємств, зниженню залежності від кон'юнктури ринку та розширенню інвестиційного потенціалу аграрного сектору.

Фінансовий менеджмент дозволяє ефективно планувати та контролювати витрати, оптимізувати грошові потоки, що в кінцевому підсумку забезпечує стабільність і конкурентоспроможність підприємства. В умовах волатильності аграрного ринку управління

Таблиця 3

Вплив сталого управління активами на економічні та екологічні показники аграрного сектору

Показник	Україна	ЄС	США	Китай
Частка органічного землеробства, %	3,1	9,1	6,2	4,5
Зменшення використання пестицидів, %	12	18	15	10
Використання відновлюваних джерел енергії в АПК, %	7	24	22	15
Економія водних ресурсів, %	10	20	18	14
Зростання врожайності при сталих технологіях, %	8	12	10	9
Частка ґрунтів із підвищеною родючістю після сталих методів, %	15	22	18	14

Джерело: розроблено автором на основі [10]

фінансами стає критичним чинником виживання та розвитку підприємств.

Додатково варто розглянути основні фінансові інструменти в управлінні активами агропідприємств, оскільки саме завдяки таким інструментам можна оптимізувати та покращити операційний цикли підприємства та значно покращити показники урожайності, а і загалом фінансового стану компанії.

У таблиці 4 представлено основні фінансові інструменти, які використовуються в аграрному секторі, їх призначення та рівень впровадження в Україні.

Як видно з таблиці, кредитні механізми є найпоширенішим інструментом залучення фінансування серед українських агропідприємств. Водночас, аграрні розписки поступово набирають популярності як засіб швидкого та доступного кредитування. Лізингові програми використовуються для модернізації виробничих потужностей, що є важливим чинником підвищення продуктивності підприємств.

Фінансова стійкість агропідприємств є також важливим, та в той же час визначальним чинником їх розвитку та конкурентоспроможності. Аналізуючи динаміку фінансових показників українських аграрних підприємств, можна відзначити наступні тенденції, які продемонстровано за допомогою статистичних даних Світового Банку у таблиці 5.

Дані свідчать про поступове зростання витрат на страхування аграрних ризиків, що пов'язано з посиленням впливу кліматичних змін. Також спостерігається тенденція до збільшення інвестицій у технічне оновлення, що є позитивним фактором для довгострокового розвитку агропідприємств.

Варто зазначити, що у сучасних умовах діяльність агропідприємств піддається значному впливу макроекономічних, кліматичних, фінансових та ринкових ризиків. Ефективне управління ризиками та впровадження антикризових заходів є необхідною умовою забезпечення стабільного розвитку галузі. Дана концепція передбачає розробку стратегій мінімізації ризиків, впровадження страхових механізмів, диверсифікацію виробничої діяльності та застосування сучасних технологій прогнозування [10].

Управління ризиками в агропідприємствах передбачає комплекс заходів, спрямованих на виявлення, оцінку та мінімізацію негативних наслідків ризиків. Основними методами є: страхування врожаю та сільськогосподарської техніки, що дозволяє мінімізувати фінансові втрати від несприятливих погодних умов та інших форс-мажорних обставин; диверсифікація виробничої діяльності шляхом розширення асортименту продукції, впровадження альтернативних напрямків аграрного виробництва; застосування фінансових інструментів, включаючи

Таблиця 4

Фінансові інструменти у фінансовому менеджменті агропідприємств

Фінансовий інструмент	Призначення	Рівень впровадження в Україні (%) [9]
Аграрні розписки	Альтернативне фінансування, що дозволяє залучати кошти під майбутній урожай	45
Страхування аграрних ризиків	Захист від погодних та ринкових ризиків	30
Лізингові програми	Оновлення технічного парку без значних одноразових витрат	55
Кредитні механізми	Отримання фінансування для поточних та інвестиційних потреб	60
Грантове фінансування	Отримання безповоротних інвестицій на розвиток агропідприємств	25

Джерело: розроблена автором на основі [14]

Таблиця 5

Динаміка фінансових показників агропідприємств України (2020–2023 рр.)

Показник	2020	2021	2022	2023
Рівень прибутковості (%)	12.5	14.0	10.8	11.5
Частка кредитного фінансування (%)	50	52	48	55
Витрати на страхування (% від доходу)	3.5	4.2	5.0	5.8
Частка інвестицій у технічне оновлення (%)	20	22	25	27

Джерело: розроблена автором на основі [15]

форвардні контракти, хеджування ризиків та механізми державної підтримки; прогнозування та аналіз макроекономічних факторів, які можуть вплинути на стабільність агробізнесу; використання цифрових технологій для моніторингу ризиків, аналізу ринкових тенденцій та автоматизації управлінських процесів.

Антикризове управління спрямоване на швидке реагування на зовнішні та внутрішні виклики, що можуть спричинити значні втрати для підприємства. Основні напрямки антикризового управління включають: розробку сценаріїв адаптації до кризових ситуацій (наприклад, механізми зниження витрат, перегляд логістичних ланцюгів, оптимізація виробничих процесів). Впровадження стратегічного планування на основі аналізу ринкової ситуації та прогнозування тенденцій. Залучення державної підтримки у вигляді субсидій, пільгового кредитування та страхування [4].

У той же час, інноваційне управління активами агропідприємств ґрунтується на застосуванні сучасних технологій, спрямованих на підвищення ефективності виробництва та зниження витрат. Зокрема, концепція включає використання точного землеробства, автоматизованих систем зрошення та внесення добрив, дронів для моніторингу посівів, а також біотехнологій для покращення врожайності. Ці інструменти дозволяють агропідприємствам оптимізувати процеси та підвищити рівень стійкості до змін клімату та економічних коливань.

Точне землеробство є одним із ключових напрямків інноваційного управління активами. Воно передбачає використання систем глобального позиціонування (GPS) та геоінформаційних систем (GIS) для підвищення точності обробки ґрунту, внесення добрив та засобів захисту рослин. Також важливою складовою є автоматизовані системи зрошення, що дають змогу контролювати рівень вологості ґрунту в режимі реального часу та ефективно розподіляти водні ресурси.

Таким чином, впровадження інноваційних технологій дозволяє підвищити ефективність виробництва, зменшити витрати та мінімізувати екологічний вплив. Перспективи подальшого розвитку інноваційного управління активами включають активне використання штучного інтелекту та аналізу великих даних для прогнозування врожайності, оптимізації логістики та покращення фінансового планування агропідприємств.

Висновки. Ефективне управління активами агропідприємств є ключовим фактором їхньої конкурентоспроможності, фінансової стабільності та сталого розвитку. Проведене дослідження дозволяє визначити основні підходи до управління активами, серед яких важливу роль відіграють цифрові технології, фінансовий менеджмент та екологічна відповідальність. Інтеграція супутникового моніторингу, штучного інтелекту та великих даних сприяє оптимізації виробничих процесів, зниженню витрат і підвищенню ефективності аграрного сектору.

Важливим аспектом є управління активами на засадах сталого розвитку, що передбачає раціональне використання природних ресурсів, впровадження екологічно чистих технологій та мінімізацію негативного впливу на довкілля. Також значну роль відіграє фінансовий менеджмент, зокрема залучення інвестицій, страхування ризиків та використання сучасних фінансових інструментів, що забезпечують стабільність агропідприємств навіть у кризових умовах.

Подальші дослідження у цій сфері мають бути зосереджені на розробці адаптивних моделей управління активами, що враховують кліматичні зміни, цифрову трансформацію та глобальні економічні виклики. Перспективними напрямками є впровадження штучного інтелекту в аграрну аналітику, розвиток «зеленого» фінансування та удосконалення стратегій ризик-менеджменту для підвищення стійкості аграрного бізнесу.

Список використаної літератури:

1. Світовий банк. Цифрове сільське господарство: майбутнє фермерства? 2023. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/agriculture> (дата звернення: 28.02.2025).
2. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO). Сталий розвиток сільського господарства та сільських територій. 2022. URL: <https://www.fao.org/sustainability> (дата звернення: 28.02.2025).
3. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD). Фінансування та інвестиції в аграрний сектор. 2023. URL: <https://www.oecd.org/agriculture> (дата звернення: 28.02.2025).
4. Лопатинський Ю., Кравченко А. Цифрові технології в сільському господарстві: тенденції та виклики. *Журнал аграрних інновацій*. 2023. Т. 12, № 3. С. 45–58.
5. Сміт Дж. Застосування Інтернету речей у розумному фермерстві. *Міжнародний журнал точного землеробства*. 2022. Т. 9, № 4. С. 123–137.
6. Ван Л., Чжао Х. Штучний інтелект у управлінні посівами: можливості та виклики. *Агродата-наука*. 2021. Т. 5, № 2. С. 89–102.
7. Міністерство аграрної політики України. Стратегії сталого розвитку сільського господарства. URL: <https://minagro.gov.ua/sustainability>.
8. Державна служба статистики України. Фінансовий стан сільськогосподарських підприємств. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 28.02.2025).
9. Бланк І. О. Управління фінансовою безпекою підприємства. Київ : Центр навчальної літератури, 2011. 512 с.
10. Савчук В. П. Фінансовий аналіз: підходи та методи. Київ : Алерта, 2010. 384 с.
11. Кузьмінська Л. В. Інформаційні технології в управлінні. Київ : Академвидав, 2015. 296 с.
12. Майорова Т. В. Інвестування: підручник. Київ : Знання, 2013. 620 с.
13. Ковальчук О. М. Сучасні тенденції розвитку фінансового ринку України. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 430 с.
14. Задорожна О. С. Економічний аналіз: теорія і практика. Харків : Видавництво ХНЕУ, 2016. 370 с.

References:

1. World Bank. (2023). *Tsifrove silske hospodarstvo: maibutnie fermerskoi diialnosti?* [Digital agriculture: The future of farming?] Available at: <https://www.worldbank.org/en/topic/agriculture>.
2. Food and Agriculture Organization (FAO). (2022). *Stale silske hospodarstvo ta rozvytok silskykh terytorii* [Sustainable agriculture and rural development] Available at: <https://www.fao.org/sustainability>.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2023). *Finansuvannia ta investytsii v agrarian sector* [Agricultural finance and investment] Available at: <https://www.oecd.org/agriculture>.
4. Lopatynskyi, Y., & Kravchenko, A. (2023). Tsifrovi tekhnolohii v silskomu hospodarstvi: tendentsii ta vyklyky [Digital technologies in agriculture: Trends and challenges] *Journal of Agricultural Innovations*, vol. 12, no. 3, pp. 45–58.
5. Smith, J. (2022). *Zastosuvannia internetu rechei u rozumnomu fermerstvi* [IoT applications in smart farming]. *International Journal of Precision Agriculture*, vol. 9, no. 4, pp. 123–137.
6. Wang, L., & Zhao, H. (2021). *Shtuchnyi intelekt u upravlinni roslynnytstvom: mozhlyvosti ta vyklyky* [Artificial intelligence in crop management: Opportunities and challenges]. *Agricultural Data Science*, vol. 5, no.2, pp. 89–102.
7. Ministry of Agrarian Policy of Ukraine. (2023). *Stratehii staloho rozvytku silskoho hospodarstva* [Strategies for sustainable agriculture development] Available at: <https://minagro.gov.ua/sustainability>.
8. State Statistics Service of Ukraine. (2023). *Finansovyi stan silskohospodarskykh pidpriemstv* [Financial condition of agricultural enterprises] Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Blank, I. O. (2011). *Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpriemstva* [Financial security management of an enterprise]. Kyiv: Center for Educational Literature.
10. Savchuk, V. P. (2010). *Finansovyi analiz: Pidkhody ta metody* [Financial analysis: Approaches and methods]. Kyiv: ALERTA.
11. Kuzminska, L. V. (2015). *Informatsiini tekhnolohii v upravlinni* [Information technologies in management]. Kyiv: Akademvydav.
12. Maiorova, T. V. (2013). *Investuvannia: Pidruchnyk* [Investment: A textbook]. Kyiv: Znannia.
13. Kovalchuk, O. M. (2018). *Suchasni tendentsii rozvytku finansovoho rynku Ukrainy* [Modern trends in the development of the financial market of Ukraine]. Lviv: LNU named after I. Franko.
14. Zadorozhna, O. S. (2016). *Ekonomichnyi analiz: Teoriia i praktyka* [Economic analysis: Theory and practice]. Kharkiv: Publishing House of KhNEU.

Denys Omelianenko, PhD student, Sumy National Agrarian University

MODERN CONCEPTS OF ASSET MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE

The article is devoted to the analysis of modern concepts of asset management in Ukrainian agricultural enterprises under market economy conditions, instability, and high risks. Since the agricultural sector is one of the key industries of Ukraine's economy, effective asset management in this sector is crucial for financial stability, competitiveness, and long-term development. The article summarizes methodological approaches to asset management in agricultural enterprises and provides practical recommendations for their optimization. Under modern economic conditions, agricultural enterprises face numerous challenges, including fluctuations in agricultural product prices, the impact of climate change, difficulties in accessing financing, and instability in domestic and foreign markets. To achieve sustainable development, it is necessary to develop an effective financial policy that ensures efficient management of both current and non-current assets. The article examines the management of material, financial, and intangible assets of agricultural enterprises and their impact on financial results. The dynamics of the asset structure of Ukrainian agricultural enterprises in recent years have been analyzed, and trends in their development have been identified. Particular attention is given to improving asset utilization efficiency, especially through the implementation of modern digital technologies and managerial innovations. The article examines European asset management practices in the agricultural sector that could be adapted in Ukraine. Additionally, modern technological research that can be implemented within the framework of digitalization and the use of advanced technologies in agricultural enterprises has also been analyzed. Scientific approaches and studies by domestic and foreign researchers on asset management issues are highlighted, and comprehensive methods for asset accounting, evaluation, and analysis are reviewed. It is proven that the development of an effective asset management strategy is a key factor in ensuring the financial stability of agricultural enterprises. The main directions for improving management approaches to agricultural assets are identified, contributing to increased economic efficiency under conditions of uncertainty and risk.

Keywords: agricultural enterprise, assets, management, financial concepts, efficiency, sustainable development, innovations, European experience.

Дата надходження до редакції: 11.03.2025 р